

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Társadalmi vállalkozások Fenntarthatóság

Kocsis Anikó

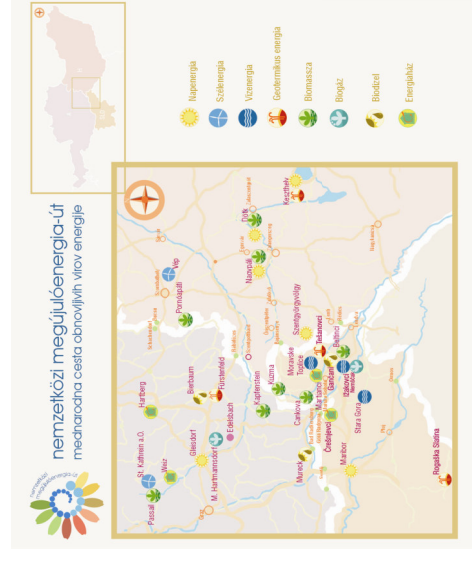
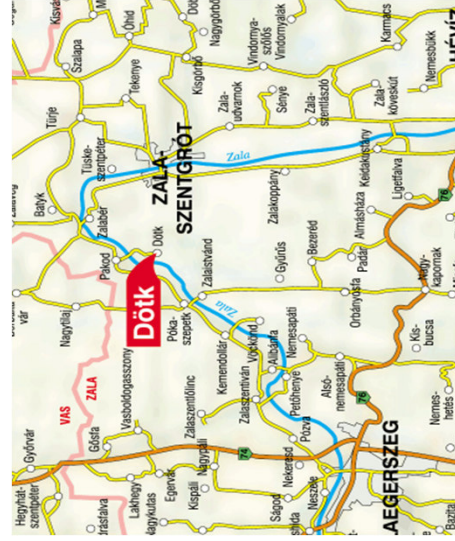
www.sens-network.com

Projektjeink a Nemzeti Fejlesztési Program keretében az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával valósulnak meg.
A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretében az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával valósul meg.

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Az Ökorégió Alapítvány 1998-ban alakult
Tevékenységünk középpontjában a biodiverzitás megőrzése, a fenntartható fejlődés, az
ökologikus vidékfejlesztés elősegítése áll.
Célunk, hogy a döntéshozókat, a gazdálkodókat, a lakosságot rádöbentsük arra, hogy a
környezeti, a gazdasági és a szociális érdekek szembeállításán nem szükségszerű,
VAN MÁSIK ÚT, ami a fenntartható fejlődés!
Az Alapítvány központja egy zalai aprófalú (lakossága: 35 fő), itt hoztuk létre a Dötki
Ökológiai és Vidékfejlesztési Tájékoztató Központot 2002-ben, amely egy modellértékű ökoház.

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, REPUBLIKA SLOVENIJA

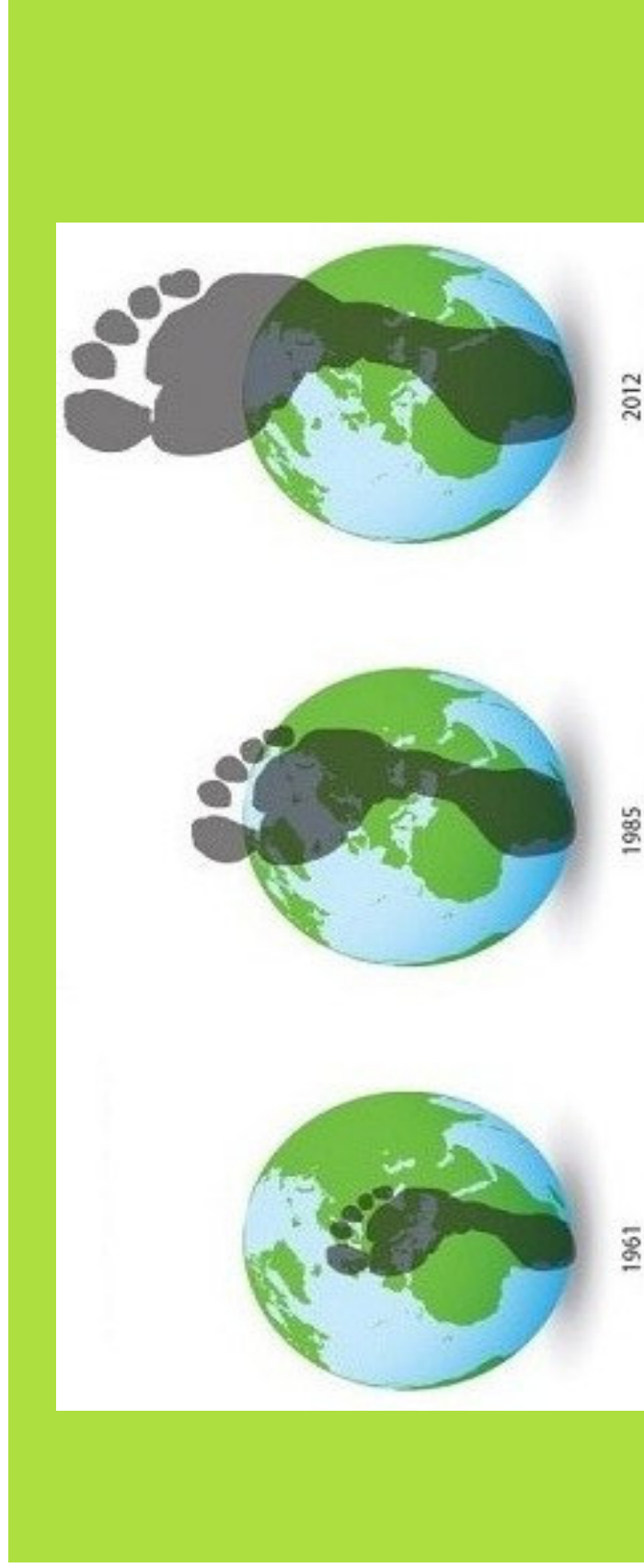

**SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO**

Interreg
SLOVENIA – HUNGARY
European Union | European Regional Development Fund

Az ökológiai lábnyomat növekedése – A fenntarthatóság felé haladunk???

Adapted from various Programme publications: Interreg V-A Slovenia-Magyarország सहकारिता in evolution: Fenntarthatóság felé haladunk? (2012)
A project of the Interreg V-A Slovenia-Magyarország Egypártosított Program keretében, az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával készült anyag

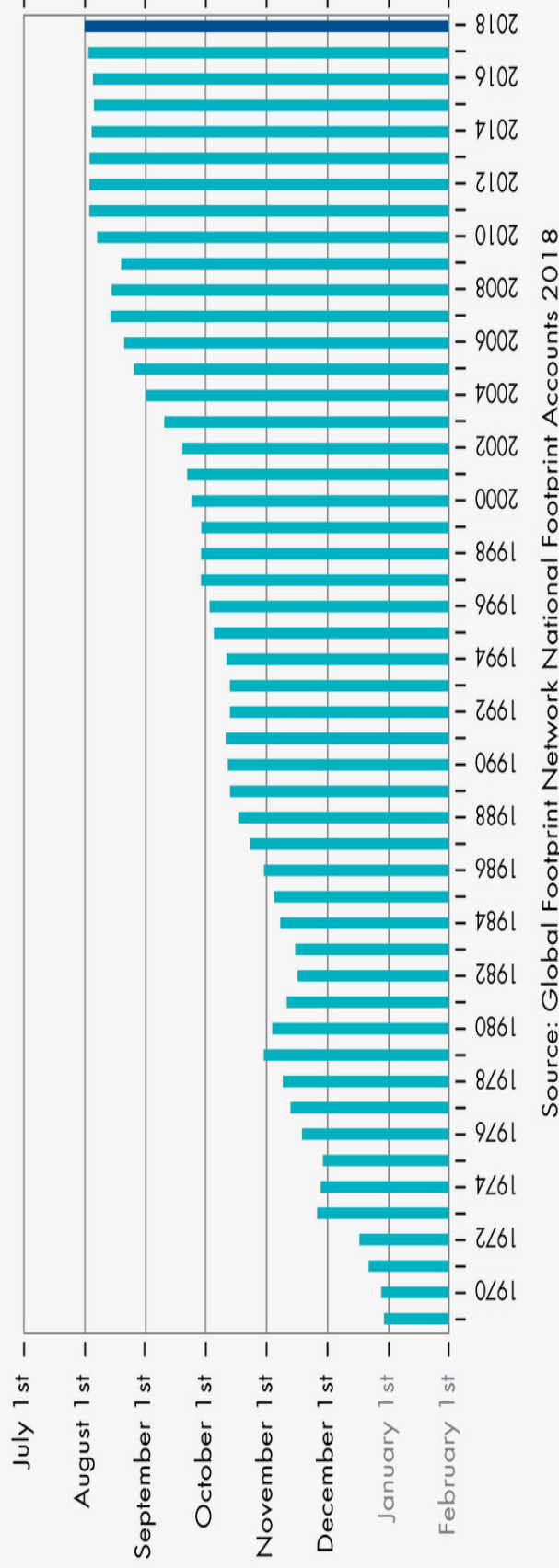

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

A Túlfogyasztás Napja Egyre korábban van

Earth Overshoot Day
1969-2018

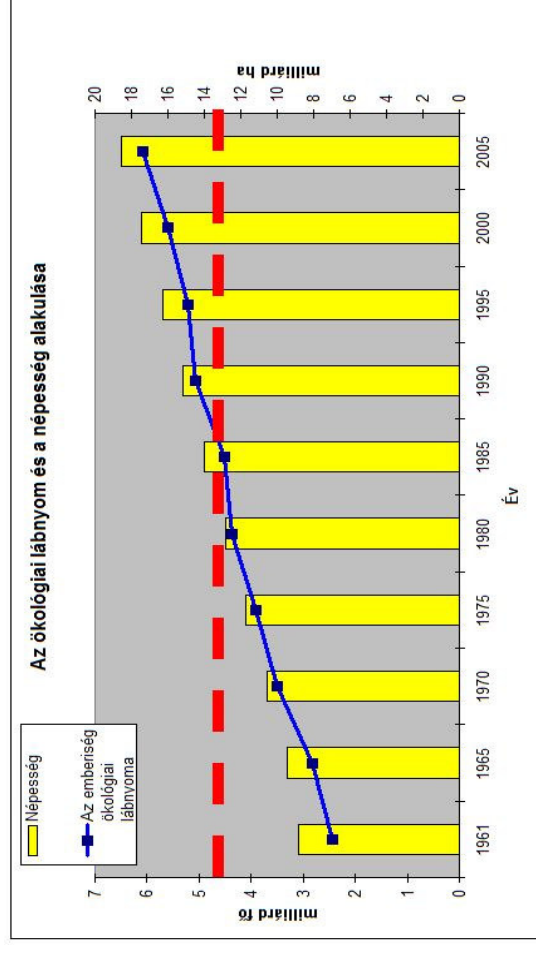
A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Az ökológiai lábnyomat növekedésének okai

- Népségrobbanás (7,713 milliárd fő 2019. január 1.)
- Urbanizáció (2019: 48,7 %, 2050: 60 %)
- Túlfogyasztás
- A környezeti erőforrások igazságtalan és egyenlőtlen elosztása, hasznosítása

Ökológiai lábnyom országonként

név	lakosság (millió fő)	ökológiai lábnyom (ha/fő)
Kanada	30	7,7
USA	268	12,2
Brazília	167	3,1
Franciaország	58,4	4,1
Nagy-Britannia	58,5	5,2
Magyarország	10,2	3,2
Japán	125,7	4,3
Pakisztán/Etiópia	161,2/74,2	0,65/0,67
India	970	0,8

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

A környezeti erőforrások igazságtalan és egyenlőtlen elosztása, hasznosítása

Németország:

Felső 1% a nemzeti vagyon 30%-át, a felső 5% az 50%-át birtokolja

USA:

Felső 1% a nemzeti vagyon 35%-át, a felső 5% az 60%-át birtokolja

Világátlag:

Felső 15% fogyasztja a megtermelt javak 80%-át

- A tőke hozama gyorsabban növekszik, mint ahogyan a gazdaság bővül, a gazdagok egyre gazdagabbak, az egyenlőtlenségek pedig egyre nagyobbak lesznek.
- Ez nemkívánatos folyamat, mert a kapitalizmus létét veszélyezteti.
- A mai kapitalizmus egyenlőtlenségei drámai mértékűek.
- Ami még súlyosabb, hogy ezen túlmenően az ökológiai lábnyomatra gyakorolt hatása is drámai, így valójában az egész emberiség, civilizációnk létét veszélyezteti.

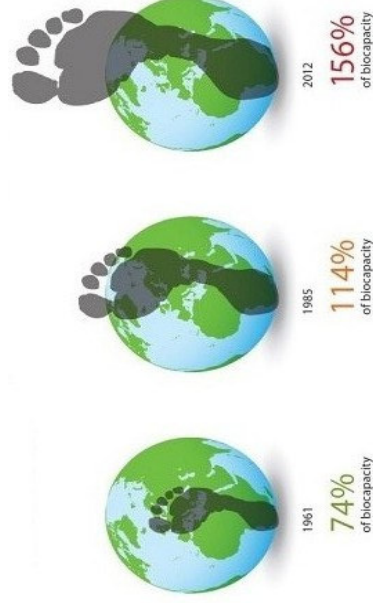
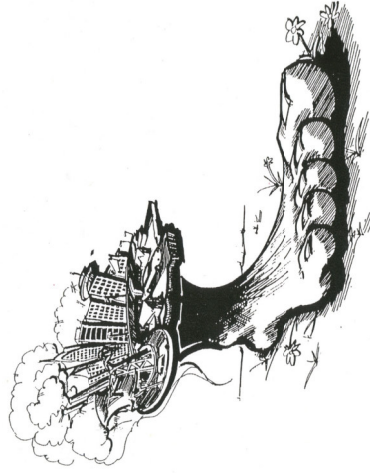
A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért” - SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Mi a fenntarthatóság? Mit tehetünk?

Fenntarthatóság csak akkor lehetséges, ha az ökológiai lábnyomunk nem nagyobb, mint a rendelkezésre álló biokapacitás.

Ezt az állapotot azért **KELL** elérni, mert amelyik rendszer nem fenntartható, az **ELKERÜLHETETLENÜL ÖSSZEOMLIK.**

www.sens-network.com

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Megoldások

Feladat

Ökológiai lábnyomat csökkentése a társadalom, az egyén és a család szintjén

Hogyan? – Paradigmaváltás elméletben és gyakorlatban

1. Életmód és szemléletmód váltás:
Önmérséklet, kevesebb fogyasztás mindenből! = ökológikus, fenntartható életmód
2. Visszajelzések javítása, társadalmi reakciósebesség fokozása (alkalmazkodó képesség, változtatási képesség javítása)
3. A népesség további növekedésének mérséklése: oktatás, képzés és életszínvonal emelése, születésszabályozás elérhetővé tétele mindenki számára a világon, stb.
4. A tőke további növekedésének korlátozása, az egyenlőtlenségek mérséklése
5. A gazdaság teljes mértékű átalakítása:
  - A ökoszociális piacgazdaság kialakítása, ezáltal a növekedés-orientáltság megszüntetése, az egyenlőtlenségek mérséklése
  - A kimerülő nyersanyagkészletek kímélése, megújuló nyersanyagforrások eróziójának megakadályozása

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Lehetséges eredmények

- **Minőségibb élet egy jobb környezetben, amennyiben szerencsénk lesz és nem halogatjuk tovább a lépéseket**
- **Élet az élhetőség határain belül maradó Földön az emberiség számára**
- **Amennyiben nem lesz átütő változás, akkor elkerülhetetlen a gazdasági-társadalmi összeomlás belátható időn belül... A JÖVŐ ELFOGY!**

www.sens-network.com

Projektjeink az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program

keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című,

SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Ökoszociális piacgazdaság elvei, jellemzői I.

- Semmi sem hatékonyabb a piacnál
- Helyes piacvezérlés:
Értékvizonyok módosítása, a környezetnek ára van!
Szakítás azzal, hogy az árat a kereslet és a kínálat viszonya szabja meg.
Az ipari/fogyasztói társadalom ezt a törvényt követve lépett az ökológiai csapdába
- A környezetnek, az egészségnek ára van, **EXTERNÁLIÁK INTERNALIZÁLÁSA**
- Adók általi vezérlés:
Az összadóterhek növelése nélkül, fokozatosan kell az ökológiai célokhoz idomítani az adórendszert
- Csak a szükséges tilalmakat!
- A fogyasztó tudni akarja, hogy mit vesz!
A tudatos fogyasztás terjedésével már most is egyre inkább meghatározó

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Ökoszociális piacgazdaság elvei, jellemzői II.

- Támogatást csak a jövőépítő beruházásoknak!
A támogatás holnapba való befektetés legyen, ne a múltat konzerválja.
- Az oktatás is környezetvédelmi beruházás!
(lásd Csíkszentmihályi Mihály: A harmadik évezred pszichológiája – A fenntartható gondolkodásmódú ember)
- Legyen nemzetközi feladat a környezet védelme
- Új gazdasági iránytű! – Szakítás a növekedés orientáltsággal, helyette a minőség kerül előtérbe. Új mutatók alkalmazása.
A társadalmi jólét és a boldogság kerül a középpontba.

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

A fenntartható fejlődés és az ökoszociális piacgazdaság legfőbb jellemzője: A legnagyobb hatékonyság elve

Minél magasabb magasabb jólét érhető el korlátozott anyagfolyam mellett, annál magasabb az életminőség a környezet szabta keretek között

(A buddhista közgazdaságtan így fogalmaz: A gazdaság egyetlen célja az emberi jólét és boldogság biztosítása)

www.sens-network.com

Projektje a Nemzeti Programok keretében az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretében az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával valósul meg.

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért” - SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Fenntartható fejlődés – Ökoszociális piacgazdaság- Szociális szövetkezetek kapcsolata

A fenntartható fejlődés megvalósításának, közelítésének egyik legfőbb „eszköze” az ökoszociális piacgazdaság, mely nélkül a fenntarthatóság nem megvalósítható.

A jelenlegi – hosszútávon (?) - teljesen fenntarthatatlan gazdasági környezetben a szociális vállalkozások az ökoszociális piacgazdálkodás előhírnökei.

A szociális vállalkozások a jelenlegi gazdasági-társadalmi környezetben egyrészt követendő modellek, másrészt kísérleti „alanyok” arra, hogy milyen problémákkal szembesülnek, mennyire lehetnek sikeresek, mit és hogyan kell megváltoztatni a gazdaságban, a társadalomban a fenntarthatóságért, az ökoszociális piacgazdálkodásért.

Nagyon fontos modellek/kísérleti alanyok, hiszen a közeljövőben egyre többen lépnek erre az útra.

www.sens-network.com

Projektjeink a Nemzeti Fejlesztési Programok keretében, az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával valósulnak meg.

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Társadalmi vállalkozások témaválasztása fenntarthatósági-, környezeti szempontból

Feladat

Társadalmi vállalkozás, szociális szövetkezet szinte bármilyen tématerületen kialakítható, működtethető a helyi adottságoknak és társadalmi szükségleteknek megfelelően. A társadalmi vállalkozások szerepe, jelentősége egyre inkább fel fog értékelődni a jövőben, így várhatóan a tevékenységi köreik is egyre szélesebb spektrumúak lesznek. A társadalmi vállalkozások követendő modellek, a jövő útjai, a témaválasztásukban is minden szempontból felvállalhatónak, követhetőnek kell lenni. A témáknak, tevékenységi területeknek olyannak kell lenni, ami válasz a kor kihívásaira, mintegy helyi választ, megoldást tudnak legalább részben adni a globális problémákra, így nagyon fontosak az ökoszociális piacgazdaság és a fenntartható fejlődés szempontjából.

A következőkben olyan innovatív és/vagy hiánypótló témákat emelünk ki – a teljesség igénye nélkül – melyek modellértékűek, hiánypótlóak, fontos társadalmi szükségletet elégítenek ki és teljes mértékben a fenntarthatóságot szolgálják.

www.sens-network.com

Projektje az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.
A projekt az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretében, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Fenntartható mezőgazdaság, élelmiszer-előállítás és feldolgozás

A legtöbb szociális szövetkezet mezőgazdasággal, élelmiszer előállítással, feldolgozással foglalkozik. Tevékenységük akkor tekinthető valóban fenntarthatónak, ha az környezetbarát mezőgazdasághoz kötődik.

1. Helyi termék előállítás:

A **helyi termékek** kifejezés egy gyűjtőfogalom, de minden ide sorolható termékre a következők jellemzőek:

- helyi alapanyagból készült (helyben termelt, gyűjtött alapanyagok)
- hagyományos módszerekkel készült, mely által hordozza az adott tájegység jellegzetességét
- kisléptékben, kismennyiségben készült kézi módszerekkel vagy nem nagyüzemi eljárásokkal
- fogyasztása, felhasználása, értékesítése jellemzően helyben, max. 20-50 km sugarú körön belül történik. (A magyar kistermelői szabályozás szerint a gazdaság helyszínétől légvonalban számított 40 km.)

A helyi termékek iránt egyre növekszik az igény, a kereslet. Minden térségben meg lehet találni vagy ki lehet alakítani a megfelelő értékesítési csatornát. A helyi termék előállítás, számos az intenzív gazdálkodás és az ehhez kapcsolódó tevékenységek által okozott környezetterhelés csökkentésére ad lehetőséget, mérsékelve ezzel a napjainkban tapasztalható környezet- és természetkárosítási folyamatok kedvezőtlen hatásait.

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Fenntartható mezőgazdaság, Élelmiszer-előállítás és feldolgozás

- 1. Ökológiai gazdálkodás:** Ökológiai gazdálkodást két módon is kapcsolható a szociális szövetkezetekhez
1.1.Kereskedelmi értékesítésre termelés és feldolgozás. Ebben az esetben minősítésre van szükség, de magasabb bevétel érhető el. 1.2. Egészséges élelmiszerek termelése helyi és/vagy rászoruló közösségek részére
- 2. Permakultúrás kertek** kialakítása és fenntartása, melyek igen nagy előnye a kevesebb energiabefektetés, kisebb fenntartási igény
- 3. Közösségi kertek** kialakítása és fenntartása
- 4. Közvetlen kereskedelem,** CSA-Közösség által támogatott mezőgazdaság, Bevásárló körök, vásárlói csoportok
- 5. Aquapóniás rendszerek** kialakítása és működtetése
- 6. Gyógy- és fűszernövények** gyűjtése, termesztése, feldolgozása

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Fenntartható mezőgazdaság 3. Egyéb, nem élelmiszerjellegű alapanyag- és termék előállítás

1. Zöld háztartásvezetéshez szükséges termékek:

A zöld háztartást vezetők a környezetbarát és helyi termékeket részesítik előnyben. A zöld háztartásvezetéshez szükséges termékek – **környezetbarát tisztítószer, organikus kozmetikumok**, egészséges és környezetbarát élelmiszerek – helyi terméként is előállítható. A zöld háztartást vezetők – mint tudatos vásárlók/fogyasztók- a helyi termékeket fogják preferálni. Kiemelt célterület: környezetbarát tisztító- és mosószer, szappanok, tusfürdők krémek helyi előállítása (<https://tudatosvasarlo.hu/>)

2. Ipari-építőipari alapanyagok, termékek előállítása:

- Szalma: szalmabála, szalmapanel stb.
- Nád: tetőfedéshez, szigeteléshez
- Kender: kenderpanel, kenderbeton, kendertéglá, szigetelés

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Öko-környezettechnológiák, Energetika, Fenntartható építészet 1.

- Öko-környezettechnológia eszközök** gyártása eladásra vagy közösségi és/vagy szociális hasznosításra
- Low-tech technológiák, termékek** előállítása, terjesztése, elsősorban szociálisan hátrányos helyzetűek számára (pl. fűtési megoldások, hőenergiaelőállítás, víztakarékosság, alternatív vízhasználatok)
- Térségi/kistérségi Low-tech műhely/központ** kialakítása és működtetése a következő céllal: öko-környezettechnológiák széleskörű elterjesztése (ismeretterjesztés, szakmai segítség) a térségben segítség nyújthatása a szociális problémák enyhítésében (pl. energiaszegénység mérséklése)
- Házak, lakások energetikai szanálása** olcsó, környezetbarát és egészséges low-tech megoldásokkal elsősorban, de nem kizárólagosan szociálisan hátrányos helyzetűeknél **energiaszegénység csökkentésére**): szalma- és szalmabála szigetelés, kenderszigetelés, szupervályog stb... (A magyar lakások csak ötöde korszerű hőszigetelésű. A lakások több mint fele átlagos vagy annál is rosszabb minőségű, a legrosszabb kategóriába tartozó lakások aránya pedig 6 %-os volt tavaly)

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Öko-környezettechnológiák, Energetika, Fenntartható építészet 2.

- Közösségi energia-előállító és felhasználó rendszerek** kialakítása és működtetése a megújuló energiaforrásokra alapozva
- Fűtőanyag előállítása** (pl. apríték, pellet, brikett) kereskedelmi forgalmazásra, közösségi felhasználásra vagy a szociálisan hátrányos helyzetűek segítésére
- Fenntartható építészeti alapanyagok, termékek** előállítása kereskedelmi forgalmazásra, közösségi felhasználásra vagy a szociálisan hátrányos helyzetűek segítésére az egészséges és alacsony rezsiű otthonok kialakítása érdekében: vályogtégla, szalmabála, építészeti kender termékek (kendertégla, kenderszigetelés) stb.
- Társégi/kistérségi Fenntartható építészeti műhely/központ** kialakítása és működtetése a következő céllal:
  - Fenntartható építészeti technológiák (vályog-, szalma-, kender stb.) alkalmazására széleskörű elterjesztése (ismeretterjesztés, szakmai segítség)
  - a térségben segítség nyújthatása a szociális problémák enyhítésében (pl. energiaszegénység mérséklése)

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Egyéb társadalmi szolgáltatások

- Turisztikai szolgáltatások** minden formája, mely a fenntartható, vidéki turizmushoz kötődik. Különösen ígéretes az ökoturizmusba, a slow living, slow food irányokba bekapcsolódás
- Állatvédelem és állatjólét:** 2.1. Menhelyek működtetése, állatvédelmi szolgálat működtetése stb., 2.2. Kisállat (kutya, macska) panziók, napközik működtetése
- Hiányszakmák, hiányszolgáltatások legalább részbeni pótlása** a szociális vállalkozások által elsősorban, de nem kizárólagosan vidéken: szabás-varrás, ruhajavítás, cipőjavítás, suszter, egyszerűbb lakatos munkák, egyszerű karbantartó szolgáltatások
- Zöldfelület-fenntartás, kertkarbantartás** önkormányzatoknak, magánszemélyeknek, illetve rászorultsági alapon időseknek
- A **sharing economy** keretében kölcsönző, megosztók működtetése. Kiemelten figyelemreméltó terület az alternatív közösségi közlekedésbe való bekapcsolódás.

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Környezeti szempontok a tevékenységben, működtetésben 1.

A társadalmi vállalkozások, szociális szövetkezetek tevékenységi területei igen szerteágazóak, így minden területre alkalmazható iránymutatást nem lehet adni, ezért a főbb, általános irányelveket emeljük ki.

Fő irányelv:

Az ökológiai lábnyomat minimalizálása a tevékenység és a termék, szolgáltatás minden életciklusában. Legyünk minél inkább modellértékűek fenntarthatósági szempontból

- Telephelyek
- Alapanyag
- Energia- és víz felhasználás
- Hulladék

www.sens-network.com

Projektje a Nemzeti Programok keretében az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretében az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával valósul meg.

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért”- SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Környezeti szempontok a tevékenységben, működtetésben 2.

Telephelyek:

- A működési hely legyen minél fenntarthatóbb, ökológikusabb
- Alkalmazzuk a fenntartható építészeti megoldásokat, az öko-környezettechnológiákat, a low-tech megoldásokat, melyek nem csak környezeti szempontból kedvezőek, de költséghatékonyabb működtetést tesznek lehetővé
- Amennyiben lehetőségünk van rá, akkor telephelyünk legyen követendő modell, bemutatásra alkalmas helyszín

Alapanyag:

- Előállítása történjen minél inkább környezetbarát módon
- Származzon környezetbarát gazdálkodásból, etikus állattartásból
- Beszerzés, előállítás során minimalizáljuk a szállítást, a legfenntarthatóbb a 40 km-en belüli szállítás
- Újrahasznosítás: Amennyiben lehetséges, akkor alapanyagként dolgozzunk fel hulladékot, egyéb tevékenységből származó mellékterméket. Törekedjük a körfolyamatokba kapcsoltságra
- Az előállítás legyen energiatakarékos, vegyszermentes. Kerüljük/minimalizáljuk a károsanyagok kibocsátását

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért” - SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

Környezeti szempontok a tevékenységben, működtetésben 3.

Energia- és víz:

- Energiaszükséglet minimalizálása és a megújuló energiák alkalmazása a tevékenység és a termék/szolgáltatás teljes életciklusa során
- Vízsükséglet minimalizálása és a megújuló energiák alkalmazása a tevékenység és a termék/szolgáltatás teljes életciklusa során. Törekedjünk az alternatív vizek hasznosítására (esővíz, szürkevíz, tisztított szennyvíz)

Hulladék

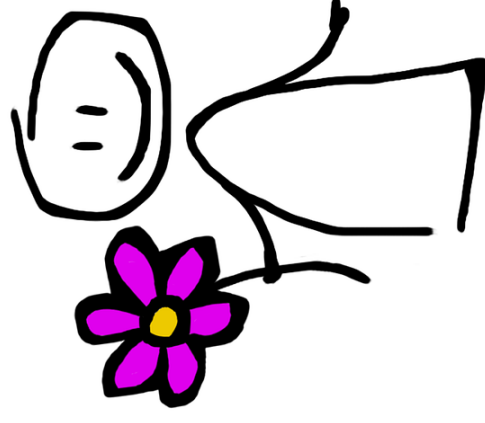
- Tudatos vásárlás (beszerzések a termék-előállításokhoz, szolgáltatások során)
- E-iroda, e-kommunikáció, papírhasználat minimalizálása
- Szemét- és hulladéktermelés minimalizálása a tevékenység és a termék/szolgáltatás teljes életciklusa során.
- Szelektív hulladékgyűjtés és komposztálás

A képzés az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretén belül megvalósuló „Nemzetközi mentorhálózat a szociális vállalkozásokért” - SENS NETWORK című, SIHU217 azonosító számú projekt keretében valósul meg.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET

www.sens-network.com

Projektjeink a Nemzeti Fejlesztési Program keretében az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával valósul meg.
A projekt az Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program keretében az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával valósul meg.